

СПРИЙНЯТТЯ КОЛІРУ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Шара А.С.

Науковий керівник – к. пед. н., Митцева О.С.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії,
м. Харків, Україна

тел. (057) 702-14-65, e-mail: d_philosophy@nure.ua

This article proves that the development of color perception stabilizes mental health, improves memory and the ability to think abstractly. Visual images originate from conscious and subconscious impulses of the human brain by creating the world and colour perception.

Кольорознавство – це комплексна наука про кольори, вона об'єднує систематизовані знання з різних наук, вивчає природний феномен кольорів та їх вплив на людину. Кольоротерапія – це цілеспрямований вплив кольору на самопочуття, фізіологію людини; активізація кольором діяльності органів і систем; метод психологічного лікування з метою розслаблення, зняття стресів, підняття настрою та тону за допомогою кольорів [2].

• Білий — синтез усіх кольорів, тому він є «ідеальним» кольором. Також асоціюється з тишею, гармонією у якій є життя.

• Чорний — благородний колір, що віддаляється, звужується і підкреслює інші кольори. Володіє парадоксальними властивостями: викликає відчуття захищеності, розради, відчуття таємниці, він пов'язаний із тишею, з жіночою життєвою силою.

• Сірий — нейтральний колір, якому надають перевагу при сильній перевтомі як бар'єру, що відгороджує людину від зовнішніх подразників.

• Червоний — символізує збудження, енергетизм. Стимулює, постачає дуже сильну енергію, але можливо грубовату.

• Коричневий вибирають ті, хто твердо і впевнено став на ноги, цінує традиції, сім'ю. Перевага відображає, перш за все, прагнення до простих чуттєвих радощів.

• Жовтий — яскравий, радісний, стимулюючий колір. Його асоціюють з інтелектом і виразністю. Він збільшує концентрацію, організовує, покращує пам'ять, сприяє справедливому і швидкому ухваленню рішень.

• Синій — колір неба, спокою, розслаблення. При захворюванні або перевтомі потреба в синьому кольорі збільшується; Він сприяє фізичному і ментальному розслабленню, створює атмосферу довіри й безпеки.

• Зелений — колір природи, життя, зростання, гармонії. Він може як гальмувати імпульсивність, так і розгальмувати розлади. Перевага зеленого кольору означає: самоповагу, твердість, стійкість, природність і правдивість стосовно самого себе.

- Помаранчевий — вивільняє емоції, піднімає самооцінку, вчить прощати. Це відмінний антидепресант, сприяє гарному настрою. Пастельні відтінки (абрикосовий, персиковий) відновлюють нервові витрати.

- Фіолетовий колір символізує потребу в підтримці, опорі. Він пов'язаний з артистизмом, великими ідеями, інтуїцією та містицизмом. Він сприяє натхненню, співчуттю, чутливості. [2]

Дослідження, проведені психологами, підтверджують взаємозв'язок між емоційними станами людини і вибором ними певних кольорів в якості бажаних. Так, у ситуації, що становлять для людини будь-яку небезпеку, характерна перевага зеленого кольору, пов'язаного з вольовою напругою, і жовтого енергонасиченого – з потребою у швидкій розрядці напруги.

У психолого-педагогічному аспекті існують методи удосконалення сприйняття і використання кольорів задля стимулювання необхідних параметрів. На заняттях за допомогою кольору та світла вирішується завдання стабілізації фізіологічних функцій студентів: покращення зорової працьовитості, підвищення моторної активності тощо.

Формування здібностей сприйняття кольору можливо за умови впливу на систему мотиваційно-ціннісної орієнтації шляхом орієнтації на професійну діяльність. Для вдосконалення навичок відтворення кольорів, необхідно розробити низку дидактичних завдань, спрямованих на формування у студентів здатності до гармонійного сприйняття кольору у взаємозв'язку з особистими даними і власною творчістю студенті [1]. Для успішного оволодіння перцептивними і сенсорними здібностями, необхідно розвивати їх на практичних заняттях. Наприклад, для перцептивних властивостей кольору використовувати завдання на створення абстрактних композицій, які несуть образи й асоціації [1].

Таким чином, можна зробити висновок, що використання доцільних кольорів для стимулювання необхідних фізичних або емоційно-психологічних параметрів організму підвищує ефективність та результати занять. А розвиток сприйняття кольору стабілізує психічне здоров'я, покращує пам'ять і здатність абстрактно мислити.

Список використаних джерел:

1. Колісник І.Ю. (2017) Психолого-педагогічні аспекти формування гармонійного кольоросприйняття. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах. Запоріжжя. Вип.56-57. С.188-194. <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2017/56-57/25.pdf>

2. Кальченко В. (2019) Психологія кольорів в плакатах. Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». ХНПУ імені Г. С. Сковороди. С.55-57. <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/>